

Land. Det er endog saa sandsynligt, at vore egne Forfattere ville ty til Kristiania, Berlin eller Hamborg med deres Bøger. Jeg skal ogsaa pege paa, at foruden disse Følger vil det, at vi ikke tiltræde Berner-Konventionen, ogsaa have en anden praktisk Følge, som ikke er ganske lille. Det er jo saaledes, at Bøgerne ikke alene ere et Produkt af Landarbejde hos Forfatterne, men ogsaa ere et Produkt af et mere reelt eller fysisk Arbejde — hvad man nu vil kalde det — hos Typograferne, hos Papirfabrikanterne, hos Bogtrykkerne o. s. v. Nu er det saaledes, at gennem den Omstændighed, at Kjøbenhavn i lang Tid har været Hovedsædet for Bogmarkedet i Norden, er der tilflydt os en ret betydelig Indtægt. Med andre Ord, vi have en betydelig Eksport paa dette Omraade, og da man, saa vidt mig bekendt, i dette Ting har adskillig Interesse for Eksportindustrien, kunde jeg have lyst til at komme med nogle enkelte Oplysninger, som jeg antager ikke ere Offentligheden bekendte. Bogindustrien er en ganske betydelig dansk Eksportindustri. Vor Udførsel af Bøger — ikke Transiten, ikke Gennemførselen af fremmede Bøger — repræsenterer en Værdi af omtrent 2½ Mill. Kr. om Aaret. Tallet svinger naturligvis lidt: I 1895 var det kun 2,158,000 Kr., men det foregaaende Aar 1894 var det 2,640,000 Kr. Det er et Beløb, som vi saa ind, væsentlig fordi de norske Forfattere — det er nemlig især til Norge, at denne Eksport gaar — lade deres Bøger trykke nede hos os. Dersom nu dette Forhold stifter os, dersom en Undladelse af at tiltræde Konventionen fører med sig, at disse Forfattere ophøre med at lade deres Bøger trykke hos os, bliver det ikke alene et Spørgsmaal, der interesserer Forfatterne her i Landet, eller, som det blev berørt af forskellige Talere, et Spørgsmaal af national Interesse, men det bliver tillige et Indtægtsspørgsmaal, idet det vil medføre et Tab af 2 à 2½ Millioner Kr., et Tab, som vil fordele sig paa en Mængde Mennesker, idet denne Indtægt efter al Sandsynlighed ernærer en halv Snes Tusind Mennesker her i Landet. Beshyttelse er der jo ikke i fjerneste Maade Tale om, saaledes som det ærede Medlem for Røge (Alberti) mente; der er jo kun Tale om, at vi ikke bør indrette os saaledes, at fremmede Forfattere ikke længere komme til os lade os tjene Penge ved Trykningen og Offentliggørelsen af deres Værker og tillige saaledes, at vore egne Forfattere nødes til at henvende sig til Udlandet og derved bringe den vedkommende udenlandske By den reelle Fortjeneste, som følger med Udgivelsen af deres Arbejder. Det var dette mere materielle

Punkt, som jeg gerne vilde fremhæve over for det ærede Medlem. Man kunde maaste antage, at det ikke spiller nogen væsentlig Rolle, men sammenligner man det med forskellige andre af vore Eksportartikler, som vi pleje at tillægge stor Bigtighed, vil man se, at det ikke har saa ganske ringe Betydning om vi ved at stille os afvisende over for Konventionen maaste berøve os en Nationalindtægt af 2—2½ Millioner Kr. Fra den Side kan Spørgsmaalet ogsaa ses.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bardenheh): Efter den Forhandling, som har fundet Sted om Lovforlaget, mener jeg at kunne indskrænke mig til meget faa Bemærkninger. Fra flere ærede Taleres Side er det blevet fremhævet, at de almindelige Synspunkter, der ere gjorte gældende, i dette Spørgsmaal, ved tidligere Forhandlinger ere blevne fremdragne saa vidtløftig, at der ikke er nogen særlig Anledning til at komme ind paa dem. Det ærede Medlem for Røge (Alberti), som først anslog disse Strenge, kunde dog ikke ganske afholde sig fra at komme ind paa Detaillerne i disse Spørgsmaal, men jeg tror paa den anden Side, at de Synspunkter, som han nu atter vilde gøre gældende i denne Sag, ere blevne besvarede tilstrækkelig fyldigt af andre ærede Talere, som senere have haft Ordet, og at jeg derfor ikke behøver at rekonstruere mod enkelte af de Ytringer, som det ærede Medlem fremkom med, navnlig hans Paastand om, at Regeringen nu skulde have opgivet det Synspunkt, at der her kunde være Tale om en Ret, ganske vist ikke en Ejendomsret — det har Regeringen aldrig hævdet — men dog en Retsheshyttelse, som vedkommende jo ogsaa maatte have Krav paa at se respekteret. Ikke heller skal jeg komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt der her skulde foreligge nogen Beshyttelse i Sighed med den Toldbeshyttelse, for hvilken man kan anføre opportune Grunde. Det er jo tilstrækkeligt påvist, at en Toldbeshyttelse, og en Beshyttelse for den litterære og kunstneriske Ret aldeles ikke kunne paralleliseres. I øvrigt mener jeg at burde udtale min Paastønnelse af den Modtagelse, som Forlaget her har faaet fra de forskellige Sider, og jeg kan rette denne Paastønnelse ogsaa til det ærede Medlem for Røge, skønt jeg jo ved, at han principielt har været en Modstander af denne Sag. Naar det ærede Medlem omtalte, hvorledes Udvalget under Samlingen i Fjor havde stillet sig over for det Forlag, der den Gang forelaa, glædede det mig deri at finde en udtrykkelig Udtalelse af den Interesse, hvormed ogsaa Ud-